

- Eufemismul

Este conceptul operațional care implică folosirea unei expresii sau al unui cuvânt elegant pentru a desemna o realitate negativă.

Literatura populară

Folclorul literar

Etimologie

Termenul folclor este un compus de origine englezească provenind din folk + lore – popor + înțelepciune. Termenul a fost introdus în anul 1846 de către reverendul englez William Thomson.

Definiție

Folclorul reprezintă totalitatea creațiilor populare ale unei nații indiferent de domeniu, literatură, muzică, artă picturală, coregrafie etc.

Literatura populară reprezintă așadar o componentă importantă a folclorului incluzându-se așadar în aceasta.

Trăsături ale literaturii populare

1. Caracterul oral – este o trăsătură esențială a creației literare folclorice dar nu este specifică numai acestora deoarece toate operele foarte vechi s-au transmis pe cale orală. Oralitatea presupune așadar un anumit modul de transmitere și cel de elaborare respectiv receptare deoarece opera folclorică are de obicei finalitate practică.
2. Caracterul colectiv – derivă evident din cel oral și este specific creației populare deoarece aceasta se elaborează colectiv se receptează în colectivitate și mai ales exprimă o mentalitate colectivă, generală, oamenii din popor ne fiind interesați de cazuri particulare.
3. Caracterul anonim – derivă din cel oral și colectiv, identitatea autorului inițial pierzându-se, receptorul popular este interesat în primul rând de creație și nu de creator.

4. Caracterul sincretic:

- Sincretismul – simultaneitatea mai multor forme de artă în generarea și desfășurarea unei creații.

Opera populară nu poate face disocierea între mai multe forme de artă, astfel balada nu va fi întotdeauna însoțită de muzică, o doină de mișcare scenică, un basm de mimică și scenică.

5. Genuri și specii ale literaturii folclorice

La fel ca și literatura cultă, literatura folclorică cuprinde toate cele trei genuri literare: liric, epic și dramatic.

- 1) Genul liric se împarte în trei categorii

a) Lirica diurnă – cuprinde ca specie majoră cântecul. Tot în categoria cântecelor se situează și doina care este de fapt un cântec de jale.

b) Lirica de cugetare – cuprinde specii ca ghicitoarea, proverbul, zicătoarea și frământarea de limbă.

c) Lirica ritualică – cuprinde acele creații care se leagă de un anumit eveniment și aici se includ: strigarea, bocetul, orația de nuntă.

2) Genul epic se împarte și el în două mari categorii:

a) Epica în versuri cuprinde specii ca: balada, colinda, legenda.

b) Epica în proză are ca specii: basmul, snoava, legenda narativă.

3) Genul dramatic este foarte dezvoltat în literatura populară dar nu se concretizează propriu-zis în specii, se cunosc totuși câteva forme de teatru populare:

1. Teatrul cu măști zoomorfe
2. Teatrul religios- irozii, scena nașterii pruncului Iisus
3. Teatrul de păpuși: Mărioara și Vasilache

- **Balada**

Specie epică în versuri cu caracter legendar narativ care se axează pe evenimente mitice, istorice sau fantastice aducând în primul plan figurile unor domnitori vestiți, ai unor eroi populari sau ai unor haiduci.

Termenul original românesc pentru această specie era cel de „cântec bătrânesc”, termenul baladă a fost introdus din limba franceză de către Vasile Alecsandri în anul 1852 când publică culegerea intitulată „Poezii Poporale”

- **Asonanța**

Figură fonetică, formă a aliterației care constă în repetarea unui sunet consonantic.

Ex. „Pe-un picior de plai”

Ex. „Prin vulturi, vântul viu vuia” (Coșbuc)

- **Personificarea**

Figură de stil prin intermediul căreia animalelor și obiectelor neînsuflețite li se conferă atribute umane cu ajutorul cărora se transformă în persoane sau simboluri.

Ex. Calul năzdravan, Miorița, Pâinea, Codrul

- Paralelismul sintactic

Este figura de stil care constă în repetarea aceleiași structuri sintactice la începutul unui vers (compus din versuri sau chiar strofe, având rolul de a crea impresia de simetric).

Ex. „Fluieraș de fag
Mult zicea cu drag
Fluieraș de os
Mult zicea duios
Fluieraș de soc
Mult zicea cu foc”

Ex. „Plumb” – George Bacovia

- Elemente de prozodie (rima, ritmul și măsura)

1. Rima – figură sonoră care constă în împotrivirea unor terminații de vers care produc un efect eufonic.

Tipuri de rimă:

- Rima împerecheată (1-2, 3-4, 5-6)
- Rima încrucișată (1-3, 2-4, 5-7)
- Rima îmbrățișată (1-4, 2-3, 5-8, 6-7)
- Monorima (1, 2, 3, 4) – specifică creațiilor populare

2. Ritmul – reprezintă succesiunea silabelor accentuate și neaccentuate dintr-un vers. Cele mai cunoscute ritmuri sunt: iambul, trohaicul, dactilul, ambibrahul.

3. Măsura – reprezintă cantitatea silabică a unui vers adică numărul de silabe din fiecare vers.

- Ritmul trohaic

Este un ritm bazat pe un picior metric bisilabic în care prima silabă este accentuată și a doua neaccentuată.

Este specific creației populare dar apare și în cea cultă ca de exemplu: „Revedere” de M. Eminescu.

Genul liric și speciile sale

Definiție

Este unul dintre genurile literare fundamentale în care sentimentele și ideile autorului se exprimă în mod direct și nemijlocit. În genul liric este obligatorie prezența unui eu liric deoarece modalitatea principală de exprimare este monologul liric care alternează uneori cu descrierea.

Genul liric are drept trăsătură principală subiectivitatea absolută a exprimării, în general genul liric este asimilat ideii de poezie deoarece majoritatea speciile lor sunt în versuri, cu toate acestea există și specii literare în proză: romanul liric unde se încadrează „Thalasa” de Al. Macedonski sau „Cântarea României” de Al. Russo.

Geneză

Genul liric are o vechime considerabilă, primele texte lirice păstrate datând din jurul anului 2600 Î.H. Primele texte lirice au apărut în Egiptul antic și au ajuns până în contemporaneitate prin inscripționarea lor pe pereții interiori ai piramidelor. Manifestările lirice apar la majoritatea popoarelor antice, astfel în Biblie avem câteva fragmente care pot fi considerate poetice, anume: „Cântarea cântărilor” atribuită regelui Solomon și „Psalmii” atribuiți regelui David. Cu toate acestea primele nume de poeți în adevăratul sens al cuvântului apar în Grecia antică: Pindar, Safo, Anacron, Alceu (Alcaios). La noi poezia ca formă lirică propriu-zisă apare târziu la nivelul cult, deși era foarte bine dezvoltată în folclor. Primul nostru versificator este mitropolitul Dosoftei care în 1673 creează „Psaltira pre versuri tocmită”. Primul adevărat poet original este un cronicar moldovean Miron Costin care este autorul primului poem filozofic românesc intitulat „Viața lumii”. Poezia se dezvoltă în țările române abia la sfârșitul secolului XVIII-lea avându-i ca reprezentanți pe : Iancu Văcărescu, Ienăchiță Văcărescu, Nicolae Văcărescu, Costache Conachi și Anton Pann.

Clasificare

Speciile lirice fiind foarte numeroase și neomogene nu au putut fi clasificate conform unui criteriu universal. S-au impus totuși două clasificări care nu sunt infailibile dar sunt didactice:

I. După criteriul formal:

1. Poezii cu formă liberă
2. Poezii cu formă fixă:
 - Gazelul
 - Sonetul
 - Rondelul
 - Madrigalul
 - Catrenul
 - Terțina
 - Distihul

II. După criteriul conținutului:

1. Lirica cetățenească

- Oda
 - Imnul
 - Panfletul
 - Satira
 - Epigrama
2. Lirica filozofică
- Meditația
 - Elegia
 - Poemul filozofic
3. Lirica intimă
- Idila
 - Romanța
 - Egloga
4. Lirica peisagistică
- Pastelul

Pașoptismul

Etimologie

Termenul pașoptism care desemnează o perioadă importantă din istoria literaturii române este provenit de la denumirea haplologică a anului revoluționar 1848.

Definiție

Pașoptismul cuprinde perioada literară dintre 1840 și 1860 perioadă care pentru literatura română înseamnă epocă de modernizare, de afirmare a romantismului și de fundamentare a majorității speciilor.

Cronologie

Această epocă înțeleasă în sens larg se poate diviza în trei perioade:

1. Prepașoptismul (1830 – 1840)
2. Pașoptismul (1840 – 1860)
3. Postpașoptismul (1860 – 1870)

Premisele apariției Pașoptismului

Pașoptismul nu trebuie înțeles doar ca o perioadă literară ci mult mai larg ca o perioadă de avânt cultural în care cultura românească se deschide către valorile occidentale. Această revoluție culturală nu ar fi fost însă posibilă fără niște transformări cum ar fi:

- 1863 Al. Ioan Cuza dă o lege prin care învățământul primar devine gratuit și obligatoriu

- 1860 Apare prima universitate românească, universitatea de la Iași
- 1864 Apare universitatea București
- 1816 Prima reprezentație de teatru la Iași
- 1829 Apar primele ziare românești:

Țara Românească → „Curierul românesc” cu suplimentul „Curier de ambe sexe”

Moldova → „Albina românească” cu suplimentul „Alăuta românească”

Transilvania → „Gazeta de Transilvania” cu suplimentul „Foaie pentru minte, inimă și literatură”

Adevărata revoluție apare nu însă cu ziarele ci cu apariția primelor reviste literare:

- 1840 „Dacia literară”
- 1844 „Propășirea”
- 1855 „România literară”

Fundarea speciilor

Pașoptismul este o perioadă importantă pentru literatura română și datorită faptului că acum sunt puse bazele primelor specii literare cum ar fi : meditația, elegia, pastelul, balada, poemul filozofic, satira, epistola, fabula, idila și egloga.

Afirmarea romantismului

În jurul anului 1848 romantismul este un curent la modă în toată Europa, astfel încât el ajunge și în țările române sub o formă moderată însă, fiind mai ale un curent cultural, impregnat de idei iluministe. Reprezentanții romantismului de acum dau operei lor un pronunțat caracter militant ei fiind deopotrivă scriitori și revoluționari.

Reprezentanți

Vasile Alecsandrii, Grigore Alexandrescu, Alecu Russo, Costache Negruzzi, Ion Heliade Rădulescu, V. Cârlova, D. Bolintineanu, Nicolae Bălcescu.

Junimea și junimismul

Junimea este cea mai importantă mișcare literară românească din cea de-a doua jumătate a secolului XIX. Importanța ei derivă din atingerea unor obiective importante cum ar fi: fondarea unei limbi literare și dezvoltarea literaturii precum și din faptul că la cenaclul „Junimea” au fost lansați scriitori importanți cum ar fi: M. Eminescu, Ion Creangă, Ioan Slavici, Duiliu Zamfirescu.

Societatea „Junimea” ia naștere în anul 1863 sub lozinca: „Entre qui veut, reste qui peut”, membrii fondatori ai societății „Junimea” au fost: Titu Maiorescu, Iacob Negruzzi, Theodor Rosseti, Vasile Pogor și P.P. Carp.

La început activitatea „Junimii” a fost predominant iluministă în sensul că scopul ei principal era de a ridica nivelul cultural al publicului prin susținerea unor „prelecțiuni populare”. La 1 Martie 1867 apare primul număr al revistei „Convorbiri literare” revista aparținând cenaclului „Junimea”, apărută din inițiativa secretarului „Junimii” Iacob Negruzzi. Revista „Convorbiri literare” va fi cea mai importantă revistă literară românească timp de șase decenii deoarece în paginile sale sunt publicate cele mai cunoscute poeme eminesciene, basmele lui Creangă, nuvelele lui Slavici și chiar unele schițe ale lui I. L. Caragiale.

De-a lungul activității sale societatea „Junimea” a avut patru mari obiective:

1. Formarea unei limbi literare și înlocuirea alfabetului chirilic cu cel latin
2. Încurajarea literaturii române
3. Ridicarea nivelului cultural și literar al publicului
4. Formarea spiritului critic

Toate aceste obiective au fost împlinite de societatea „Junimea” grație activității critice a lui Titu Maiorescu conducătorul ei.

Titu Maiorescu „Spiritus Rector” al Junimii

Titu Maiorescu este una din figurile cele mai importante ale culturii românești din cea de-a doua jumătate a secolului XIX. Născut la Craiova în 1840, Titu Maiorescu își face studiile la Austria și Germania, obținând doctoratul în filozofie la Tübingen în Germania. Cea mai mare parte a activității sale se desfășoară la Iași unde pe lângă rolul său important de la „Junimea” desfășoară și o succintă activitate politică ca membru important al Partidului Conservator. Va ocupa funcții importante cum ar fi cea de Ministru al Educației, Ministru al Culturii și Prim-ministru pentru o scurtă perioadă. Moare în anul 1914.

Ca om de cultură, Maiorescu a fost preocupat în primul rând de problemele limbii naționale și ale literaturii naționale. În ceea ce privește problema limbii, Maiorescu intră în conflict cu susținătorii etimologismului și latinismului din Ardeal considerând că limba română trebuie să fie o limbă fonetică în care să se scrie și să se pronunțe în același fel, el susține de asemenea necesitatea de a înlocui alfabetul chirilic care se folosea până

atunci cu alfabetul latin, deoarece limba română este o limbă neolatină. Această inițiativă a lui Maiorescu va deveni lege a Academiei Române în 1884. Aceste probleme au fost tratate pe larg de Maiorescu în articolul „Despre scrierea limbii române din 1866”. Maiorescu se simte atras și de alte probleme pe care le tratează pe larg în studii cum ar fi: „Limba română în jurnalele din Austria” în care critică stilul greoi și încărcat de germanisme a ziariștilor ardeleni; „Beția de cuvinte” în care critică stilul încărcat al unor scriitori contemporani lui, „Răspunsurile revistei contemporane” în care polemizează cu scriitorii afirmați la revista „Contemporanul” condusă de Constantin Dobrogeanu-Gherea. Cu Dobrogeanu-Gherea, Maiorescu polemizează timp de câțiva ani, acesta fiind oponentul său cel mai important din punct de vedere ideologic.

Mai mult efort se înregistrează în ceea ce privește probleme literaturii, interesul lui Maiorescu și al „Junimii” pentru literatură în 1867 când membrii cenaclului intenționează să alcătuiască o antologie de poezie românească pentru uzul școlar, spre surprinderea lor descoperă ca nu au cu ce să umple această antologie deoarece poezia românească de până atunci număra doar câteva opere cu adevărat valoroase, în acest sens, Maiorescu va publica studiul „O cercetare critică asupra poeziei române de la 1867” studiu alcătuit din două părți: „Condițiunea materială a poeziei”; „Condițiunea ideală a poeziei”. Prin acest studiu, Maiorescu critică, uneori caustic, nereușitele poezilor contemporani și încearcă să ofere un model, niște critice ale poeziei valoroase.

Alte studii dedicate diferitelor probleme sunt:

„În contra direcțiunii de azi în cultura românească” în care marchează celebra teorie a formelor fără fond; „Poeți și critici”; „Comediile domnului Caragiale”; „Eminescu și poeziile lui” sau „Oratori, retori, limbuți”.

Studiul lui Maiorescu „În contra direcției de azi în cultura românească” indică faptul că marile realizări culturale din anul 1868 sunt de fapt numai niște iluzii, înainte de a consolida cultura românească propriu-zisă, au fost împrumutate elemente occidentale de mare însemnătate modernă, dar al căror înțeles nu este perceput de păturile superioare ale societății care le comandă; apariția școlilor, universităților, jurnalelor, muzeelor și a teatrelor sunt în studiul lui Maiorescu doar forme fără fond, apar în societate dar nu sunt folosite pentru adevărata lor întrebuințare, în ele umblă fele de fel de culturi occidentale dar cultura autohtonă dispăre din această îmbinare, Maiorescu încearcă să revină la cultura românească care să fie percepută de toate clasele sociale.

- **Arta poetică**

Specie poetică în care scriitorul își manifestă propria concepție despre artă (rolul artei, misiunea poetului, mijloacele artistice predilecte). Artele poetice mai poartă și numele de poeme programatice, de regulă ele sunt prezente în primul volum, așezate chiar în fruntea acestuia.

Prima astfel de poezie îi aparține poetului latin Horațiu și se numește „ars poetica”. În literatura română arte poetice cunoscute sunt „Epigonii”, „Scrisoarea a II-a”, „Criticilor mei” pentru Eminescu, „Poetul” pentru Coșbuc, „Rugăciune” pentru Octavian Goga, „Plumb” pentru George Bacovia, „Testament” pentru Arghezi.

- **Sonetul**

Specie lirică cu formă fixă alcătuită din 14 versuri grupate de obicei în două catrene și două terține (Sonetul italian); sau un grup de doisprezece versuri – trei catrene, două versuri concluzie (modelul englezesc).

Rima catrenelor este îmbrățișată iar a terținelor este liberă. Există regula ca într-un sonet să nu se repete nici un fel de cuvânt cu excepția instrumentelor gramaticale (conjunția, articolul și verbul auxiliar).

Sonetul a apărut în evul mediu timpuriu, fiind „inventat” de poezii trubaduri francezi. Sonetul se dezvoltă în Italia renașcentistă fiind reprezentat de Petrarca, Dante Aligheri, Michelangelo Buonarroti.

În literatura română specia sonetului este ilustrată de: Mihai Eminescu și V. Voiculescu, Al. Macedonski, V. Eftimiu și Mihai Codreanu.

- **Glosa**

Poezie cu formă fixă alcătuită dintr-un număr de strofe egal cu numărul versurilor din prima strofă plus două strofe, inițială și cea finală.

Fiecare strofă începând cu cea de-a doua, comentează un vers al strofei inițiale cunoscută și sub numele de strofă temă. Strofa finală reia versurile strofei temă în ordine inversă.

- **Ataracsia stoică**

Concept filozofic specific filozofilor stoici (Zenon, Xeneka, Epictet, Marc Aureliu) care constă în detașarea rece, senină, resemnată de realitatea evenimentală.

Conform lui Shopenhauer ataracsia stoică este singura cale de evadare a geniului dintr-o lume prozaică și mercantilă.

- Balada cultă

Creație epică în versuri de dimensiuni ample având în centru un eveniment istoric, eroic sau mitic. Se aseamănă cu varianta populară dar permite mai mult intruzia elementelor lirice: ”Sburătorul” de I. H. Rădulescu, „Pașa Hasan”, „Nunta Zamfirei”, „Moartea lui Fulger” de Gerge Coșbuc.

Simbolismul

Simbolismul este un curent literar care a apărut în Franța, ca o reacție împotriva mișcărilor numite romantism retoric sau decadent, parnasianism și naturalism. Numele simbolismului a fost împrumutat dintr-un celebru articol-manifest, publicat la sfârșitul secolului XIX de către Jean Moreas, care a fost considerat inițiatorul mișcării literare. Dintre mari poeți francezi de orientare simbolistă îi amintim pe : Charles Baudelaire, cu celebrul său volum „Florile răului”, Paul Verlaine, Arthur Rimbaud, Stefane Mallarme.

Simbolismul românesc a avut doi mari reprezentanți, și anume Alexandru Macedonski și pe George Bacovia. Alți simboliști notabili au fost: Dimitrie Anghel, Ștefan Petrică, Ion Minulescu, Elena Farago. Simbolismul literar s-a manifestat sincron cu cel pictural și muzical, realizând un veritabil sincretism al artelor moderne. În pictură, curentul simbolist a fost marcat de afirmarea impresioniștilor și a postimpresioniștilor universali și naționali precum: Eduard Manet, Edgar Degas, P.A. Renoir, Paul Cezanne, Henri Matisse, Vincent van Gogh. Dintre pictorii, îi amintim pe: Nicolae grigorescu, Ion Andreescu, Theodor Aman. Simbolismul s-a manifestat și în muzică, impunând compozitori precum: Johannes Brahms, Bedrich Smetana, Manuel de Falla, Edvard Grieg, Charles Gounod, J. Massenet, Claude Debussz, iar dintre cei naționali – Gheorghe Dima și Ciprian Porumbescu.

Spre deosebire de simbolismul francez, cel românesc nu s-a opus parnasianismului, ci l-a integrat, astfel în rondelurile lui Al. Macedonski, coexistând elemente preluate din ambele curente. Cercetătorii fenomenului cultural consideră că există două etape în simbolismul românesc, una amplă, între 1880 – 1914, și cealaltă mai succintă, între 1914 – 1920. Așadar, simbolismul autohton, a parcurs o perioadă de patru decenii în care datorită acestui curent, s-a înnoit poezia românească.

Simboliștii consideră că limbajul poetic se bazează pe sugestia sonoră a cuvintelor și pe corespondențele secrete dintre idee și forma acustică sub care ea apare; astfel, pentru simbolistul francez Stephane Mallarme, poezia

trebuie să fie capabilă să sugereze cititorilor sentimentele și, mai ales, senzațiile trăite de autor: „A numii un obiect înseamnă a suprima trei sferturi din plăcerea pe care ți-o dă un poem, plăcerea care constă în bucuria de a ghici încetul cu încetul...”.

Simboliști selectează din lexic cuvintele cele mai melodioase și mai muzicale, capabile să sugereze trăirile acestora. Al. Macedonski susține că „arta versurilor nu este nici mai mult, nici mai puțin decât arta muzicii”, iar poetul francez Paul Verlaine lansează ideea bine cunoscută: ”Muzica înainte de toate!”.

Simboliștii au modificat și versificația, pentru că au renunțat la rimele tradiționale și au introdus versul liber. Macedonski este primul poet român care a publicat, în 1880, creații în versuri libere, fără rimă și fără ritm. Ulterior, el a renunțat la această formă prozodică, considerând că poezia neversificată se apropie prea mult de proza ritmată.

Alți poeți simboliști au continuat să cultive versul alb precum Ovid Densusianu sau Ion Minulescu, acesta din urmă căzând și într-un retorism prețios și grandilocvent.

Universul simbolist s-a remarcat prin următoarele teme și motive lirice: motivul citadin al orașului sau al târgului provincial, ale căror monotonie și viață mediocră provoacă nevoia de evadare spirituală în târâmurii misterioase (spații orientale sau utopice); tema mării plecări, receptată ca o călătorie spre necunoscut; tema naturii, receptată nu ca peisaj exterior, ci ca stare sufletească; motivul ploii și al toamnei, care apare în mod constant la toți simboliștii; motivul iubirii înțeleasă nu ca împlinire ideală, ci ca resimțire ca nevroză; motivul instrumentelor muzicale care acompaniază melancolia sufletească și exprimă emoții grave (vioara, dolina, harfa) ori violente (fluierul, fanfara); motivul solitudinii ființei, care descinde din poezia romantică. În simbolism imaginea singurității își pierde granduoarea, devenind elegică și intimă. Efectele ei sunt melancolia și spleen-ul, un amestec de tristețe, dezolare și plictiseală profundă. Spleen-ul simbolist a fost exprimat, prima oară în literatura universală, de Charles Baudelaire, iar la noi, de Ștefan Petrică, Traian Demetrescu și, mai ales, de George Bacovia.

- **Parnasianismul**

Este un curent literar apărut în Franța, în jurul anului 1870 ca o reacție față de romantism.

Parnasianismul respinge din start exprimarea sentimentelor prin poezie. Parnasienii doresc o poezie impersonală în care să nu se simtă prezența eului poetic și de aceea sunt interesați de perfecțiunea formei și nu

de conținut. Ei cultivă masiv speciile fixe cum ar fi sonetul și rondelul și folosesc un limbaj artificial, având ca motive recurente, pietrele și metalele prețioase și culorile strălucitoare.

Reprezentanți:

Theodor Gautier, Jose Maria Heredia, Theodore de L'Isle Adam

Modernismul

Este o mișcare ideologică și culturală care s-a manifestat în toată Europa la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea.

Modernismul constă într-o mișcare de înnoire a formulei artistice, o desprindere de tradiție dar nu și o negare a acesteia. Modernismul este concept larg care include într-o anumită măsură curente literare cum ar fi: Simbolismul, Expresionismul, Impresionismul, Dadaismul, Cubismul, Constructivismul și Suprarealismul.

La noi Modernismul se manifestă prin raportare polemică la Tradiționalism sau Ortodoxism. Polemica dintre Modernism și Tradiționalism se concretizează în opoziția ideologică dintre revistele „Sburătorul” și „Gândirea”.

Modernismul românesc se manifestă așadar în jurul revistei și cenaclului „Sburătorul” avându-l ca teoretician pe criticul literar Eugen Lovinescu.

Eugen Lovinescu este alături de Garabet Ibrăileanu cel mai important critic al generației sale, doctorand la Paris la Sorbona și adept al metodei critice impresioniste a lui Emil Faguet.

Ideile lui Lovinescu despre Modernism sunt presărate în numeroasele studii și articole critice dar mai ales în : „Pași pe nisip”, „Memorii”, „Istoria civilizației române moderne” și „Istoria literaturii române contemporane”.

În opinia lui Lovinescu, Modernismul românesc se bazează pe două mari principii: principiul sincronismului și teoria imitației. Deși adept a lui Maiorescu, Lovinescu nu este de acord cu „teoria formelor fără fond” considerând că o cultură tânără cum este ce a românească trebuie să împrumute formele de la țările mai avansate urmând ca treptat să-și ridice fondul la același nivel. Aceste teorii au stârnit vii controverse în epocă dar ele s-au tradus la modul practic prin afirmarea unor scriitori moderniști lansați la „Sburătorul” cum ar fi: Camil Petrescu, Hortensia Papadat-Bengescu, Anton Holban, Gheorghe Brăescu, Camil Baltazar.

Alți reprezentanți ai Modernismului românesc care au fost susținuți de Lovinescu sunt: Ion Barbu, Tudor Arghezi, Lucian Blaga și Alexandru Philippide.